

פ ר ט י כ ל סס. ג/2

מישיבת הועדה לעניני פנים
ביום ג' כ"ג חשון תש"י (15 בנובמבר 1949)
בשעה 8.30

נוכחים:

חברי הועדה:

ד"ר ז. וורהפטיג - היו"ר
י. בן-צבי
י. גורי
ד. הכהן
א. חושי
ת. טובי
א. כהן
ש. מרלין
ס. סנה
י. ספיר
א. פראי
ג. ילין-סור
א. שפטל

מוזמנים:

מר רוזנבלום - מנהל משרד הפנים
מר הורנשטיין - היועץ המשפטי
מר הרטגלס - ממשרד הפנים.

נעדרים:

ב. מינץ
סיף אלדין-אלזעבי.

סדר-היום:

חוק העיריות תש"ט - 1949.

ז. וורהפטיג:

היו"ר מר ב. מינץ בקש ממני לנהל היום את הישיבה
היות והוא עסוק ואינו יכול להיות נוכח היום בישיבה.
ברשות חברי הועדה אני אנהל את הישיבה.

א. פראי:

סעיף 14

=====

א. פראי:

נדמה לי שהצעת גורי היתה שבמקום שנאמר "רשאי" יהיה
כתוב "חייב" (סעיף קטן 1).
כמו-כן יש להתחשב בהצעתו של החב' שפטל שבכל מקום יהיה

ספר אוכלוסין קבוע. (קדסטר קבוע) §

י. גורי: אני קושר את ההצעה הזו בענין קדסטר קבוע, עם לקדסטר של המדינה, ופנקס זה יכל לשמש לבחירות סקומיות ונצטרך רק להוסיף רק את הצנס ואת הגיל.

ה ח ל ט ה:

סעיף קטן ב' יש לתקן בצורה הבאה:

" לשם הכנת פנקס הבוחרים תשתמש ועדת הבחירות בספר התושבים.....וכ"ו.

את סעיף קטן 1' (של סעיף ב') יש לאחד עם סעיף קטן 3 (של סעיף ב').

את סעיף קטן 2' יש להתחיל במלים: "ורשאית לדרוש סכל תושב".....

סעיף 14 נתקבל.

ס ע י ף 15:

א. פראי: לסעיף קטן א' אני מציע תוספת: "... יונחו העתקים ממנו..... וכן ימסרו העתקים לכל החברים של ועדת הבחירות".

ז. וורהפטיג: מה פרוש "תקציר", האם יעשה מישהו תקציר מפנקס זה? מר רוזנבלום: אפשר להעתיק מספר שמות.

למר פראי: אם נחליט למסור לכל חבר את פנקס הבוחרים אזי במקרה שפנקס הבוחרים יכלל 130 אלף שמות, כמו בתל-אביב - תהיה זו הוצאה עצומה שאנו מטיילים על קופת העדיה. אלה הם סכומים של עשרות לירות עבור כל פנקס. אפשר אולי לציין שאפשר לקנות את הפנקס הזה.

א. פראי: אני מסכים לתקן: "וכן רשאי לקבל".

י. גורי: הבעיה אינה כלל בעיה. מדפיסים את פנקס הבוחרים ובמידה שהוא עולה ביוקר, אפשר לקנות אותו. השאלה היא רק אם חבר ועדת הבחירות צאצא יכל לקבל זאת תמורת תשלום או לא ואם

י. גורי:

יש צורך לציין זאת בחוק באופן מיוחד.

"לעשות תקציר ממנו" פרושו של דבר שבא מישהו
למקום ששם הפנקס מוצג, מתיישב ומעתיק מהפנקס. לכן אני חושב שיש צורך
למחוק את המלים "לסדר לעצמו העתק".

ח. טובי: למי יהיה איכפת אם יבוא מישהו ויעתיק שמות

מפנקס הבוחרים?

ז. וורהפטיג:

אני סבור שהפסקא הזאת היא חשובה מאד, כי אם
סותר לעיין בפנקס הוא יכל גם להעתיק. הפרטים האלה
הם בעצם לא חשובים, אבל חשוב הפרינציפ שהוא "רשאי". הפרינציפ הוא
שפנקס הבוחרים פתוח לכל אחד ואחד.

י. ק-צבי: מה אם מישהו שאינו חבר בוועדת הבחירות רוצה לקבל

את הפנקס.

י. טרי:

אפשר להוסיף "ע"י תשלום או אי תשלום".
וכן להוסיף: "וכן יוכלו לדרוש את פנקס הבוחרים
גם גופים צבוריים".

ה ח ל ט ה:

התיקון של החב' פראי נתקבל בניסוח הבא:

"וכן זכאים חברי ועדת הבחירות לקבל העתקים
של פנקסי הבוחרים, כפי שתקבע ועדת הבחירות".

י. בן-צבי:

אני מתנגד להצעתו של סר י. גורי למחוק את המלים
"לסדר לעצמו תקציר ממנו", כי זה ימנע מהאזרח
להעתיק אפילו שם אחד.

ה ח ל ט ה: הצעת י. גורי לא נתקבלה.

ס ע י ף 16
=====

היועץ המשפטי: - מר הורנשטיין:

לסעיף קטן א' ישנה הצעת ניסוח חדשה;

שלפיה : תוך מועד קבוע (סעיף 15) יש להגיש
לוועדת הבחירות ערר מנומק בכתב ע"י וענה שהוא הוא זולתו נרשם או לא נרשם
שלא כדין, או שנרשם באופן לא נכון.

י. גוריי: מבחינה הגיונית אין זה מתקבל על הדעת שאדם
יגיש ערר אם הוא נרשם שלא כדין, או שזולתו
לא נרשם שלא כדין. אדם יכל לבוא ולערר שלא רשמו אותו, אבל לא יבוא
לערר אם כן רשמו אותו, וכן הדבר לגבי זולתו.

מר רוזנבלום: אני חולק על דעתו של מר גוריי. יהיו מקרים
שאדם יבוא לערר על שרשמו אותו. כי לפי
החוק אדם יכל לבחור או להבחר רק במקום אחד - מקום מגוריו הקבוע. יתכן
שמישהו אחאח מאצאאאא יוכנס לרשימת הבוחרים, למרות שהוא אינו תושב
קבוע במקום, ואותו אדם יהיה מעוניין אאא במיוחד להופיע ברשימת הבוחרים
במקום מגוריו הקבוע, גם כדי שיוכל להבחר באותו מקום. לפיכך יש לאפשר
לאנשים אלה להגיש עררים גם במקרים כאלה.

ז. וורהפטיג: חוץ מהמקרה שהזכיר מר רוזנבלום, יכל להיות
גם מקרה של טעות בשם שנרשם שלא כהלכה.

היועץ המשפטי - מר הורנשטיין:

לסעיף קטן ב':

(ב) ועדת הבחירות תכין רשימה של העררים

שהוגשו כאמור, והעתיקי הרשימה יונחו

במקומות בהם הונח קודם לכן פנקס הבוחרים."

לסעיף הנ"ל ישנה הצעה חדשה:

"ציה תוכן הערר תביעה לרשום אדם בפנקס הבוחרים
או לתקן פרטי הרישום, יהיה כל מי שרשאי להגיש
ערר, לפי סעיף קטן א', רשאי תוך מועד קבוע
בסעיף קטן ג', להגיש לוועדת הבחירות התנגדות
לערר מנומק בכתב."

מר הורנשטיין:

ישנם שני סוגי עררים: (1) למה לא רשמת אותי; (2) למה רשמת אותי. אם הערר הוא למה רשמת אותי - אזי כל הסעיפים האלה אינם חלים עליו משום שבמקרה כזה מזמינים את שני האנשים ומבררים את העניין. אבל אם מגישים ערר: "למה לא רשמו אותי" - במקרה כזה אין צד שכנגד והמערר צריך להופיע בעצמו, ובמקרה שלא הצליח עליו להגיש אח"כ התנגדות.

י. גורי: אינני מבין לשם מה הכפילות. אני מקבל את הניסוח

שאפשר להגיש ערר בפעם הראשונה. ברור שלאחר

שמגישים ערר קוראים את המערר לנידון. בברור יושבים שליחי הצבור, ולדעתי לאחר שהם מצאו אם אני צודק או לא צודק - זה מספיק ואין צורך להגיש אח"כ שוב פעם התנגדות להחלטה, או אפילו אם הערר שלי נתקבל, אין צורך להביא זאת שוב פעם לידיעת הצבור. דבר זה מיותר.

מר רוזנבלום: אני סכון לקבל את הערתו של מר גורי, שלאחר

שהערר נתקבל, אין צורך להביא זאת שנית לידיעת

הצבור. אני סוכן לומר, בשם משרד הפנים, שאנו סוכנים לוותר על כך.

ז. וורהפטיג - היו"ר: אם אין התנגדות לויתור של משרד הפנים

אנו יכולים לקבל החלטה למחוק את הסעיפים

הקטנים ב' ג' ד' של סעיף 16.

סעיף קטן ה' - נתקבל. וירשם כסעיף קטן ב':
הגיש אדם ערר סכוון נגד אדם אחר, ימציא לוועדת
הבחירות העתק נוסף בכתב, וועדת הבחירות תמסור
את ההעתק לאותו אדם.

סעיף 17:
=====

סעיף 17 יועבר לסעיף 15 כסעיף קטן (ג).

י. גורי: מה ההבדל בין מונח או מודבק?

מר הורנשטיין: מונח - הכוונה בתיקי העירייה.

מודבק - על לוח המחעות. או על הקיר.

ס ע י ף 18 :
=====

מר הורנשטיין היועץ המשפטי : לסעיף קטן ב' ניסוח חדש:

" ראתה הועדה לקבל ערר שתכנו תביעה לרשום אדם בפנקס הבוחרים, או תכנו תביעה לתקן פרטי רישום, יודיעו לעורר שתביעתו נתקבלה".

לסעיף קטן ג' ניסוח חדש:

" בכל שאר המקרים חייבת הועדה להודיע לעורר ואם הערר נוגע לאדם זולתו, גם לו, על הסוּעד שבו תדון בערר, ושניהם זכאים לבוא ולטעון בעצמם או ע"י בן-כוחם"

סעיף קטן ד' יתחיל במלים:

" הועדה רשאית לגבות עדויות....."

סעיף ה' וסעיף ו' - נשארו כמו שהם.

א. פראי: בסעיף קטן א' כתוב: תוך זמן קצר ככל האפשר. אני מציע להגדיר את הזמן, ובדרך כלל בכל מקום שכתוב "זמן קצר" יש להגדיר את הזמן.

י. גורי: הנוסח הזה אמנם איננו משפטי לגבי הזמן, אבל קשה להחליפו בנוסח אחר מתאים.

מר רוזנבלום: אם בכתב זמן ואח"כ יעברו על הזמן והועדה לא תעשה את עבודתה, יהיה זה נימוק משפטי שיקל על שר הפנים להאשים את הועדה בהתרשלות. אני מציע לא לקבל את הצעת פראי.

א. פראי: אני מציע $\frac{1}{2}$ " תוך שלשה ימים מיום הגשתו".

י. גורי: סעיף ג' אוֹרָר שועדת הבחירות מזמינה את העוררים לסוּעד מסויים. סופיעים אשים רבים ודבר זה גורם ללחץ על עבודת ועדת הבחירות. לפיכך אני מציע שנוסיף: "לא יאוחר....." וכן נקבע סוּעד מקטימלי.

כתוספת להצעת פראי אני מציע:

א. חושי:

" תוך זמן קצר ככל האפשר כפי שיקבע ע"י ועדת הבחירות".

לפי החוק הוכל הועדה לשנות גם אח"כ את הזמן.

מר הורנשטיין:

כרונתי היא רק אחת: שלא ידחו את מועד הערעורים לרגע האחרון, ואלה שלא הספיקו לדון בערריהם לא יוכלו לבחור.

א. פראי:

אני מציע: " לא יאוחר מ-30 יום".

י. גורי:

ז.א. להוסיף בסוף סעיף קטן א' : " אך תסיים את דיוניה מאז לא יאוחר מ-30 יום".

ז. וורהפטיג:

לדעתי יש להחליט שבתקנות הבצוע יקבע ששר הפנים יוכל לחלק את התקופה של 30 יום.

אפשר לתקן - 21 יום, עם אפשרות להוסיף ועדות משנה של ועדת הבחירות, לשם החשת הבירורים של העררים.

י. גורי:

ה ח ל ט ה: (1)

א. להוסיף:

" ועדת הבחירות תדון בעררים תוך זמן קצר ככל האפשר, אך תסיים את דיוניה לא יאוחר מ-21 יום".

(2) כמו"כ נתקבלה אהאא ההצעה של מר ים גורי על הקמת ועדות משנה לטפול בעררים.

סעיפים קטנים: ג' ד' ה' ו' - נתקבלו.

אני מציע להוסיף סעיף קטן ז':

מר הורנשטיין:

" ועדת הבחירות רשאית לבחור מתוכה ועדות

- משנה, ולצורך סעיף זה, דין ועדות המשנה
כדין הועדה".

י. גורי: לסעיף קטן ו' אני מציע את התיקון הבא:
"היו קולות שקולים, אז לפי דרישת המיעוט
משהים את ההחלטה לישיבה שניה, ואם בישיבה שניה
הקולות שקולים - מכריע יו"ד הועדה".

במקרה שכל חברי הועדה ≥ 2 משתתפים, רשאי חבר הועדה לדרוש שההחלטה תדחה
לישיבה הבאה. כוונתי היא למקרים של הכרעות פרינציפיוניות, שיש בזה משום
תקדים.

ת. טובי: אני מתנגד בהחלט להקמת ועדות משנה של ועדת
הבחירות, כי לא כל הגופים יכולו להיות מיוצגים
בוועדות המשנה, וכל החלטה פרינציפיונית תהיה בלתי חוקית. אני מציע לברר
אם ההחלטה הזו היא חוקית או לא. עכ"פ ההחלטה הסופית צריכה להיות ע"י הועדה
כולה.
אני מסתייג מההחלטה בדבר הקמת ועדות משנה.

ז. וורהפטיג-היר: את ההצעה של מר גורי נקבל לפי הניסוח הבא:
"לפי דרישת המיעוט בוועדת המשנה, אפשר יהיה
להעביר את ההחלטה הסופית, בשאלת ההכרעה, לוועדת
הבחירות כולה".

ההצעה נתקבלה.

י. ספיר: אני מתנגד להצעה של מר גורי, משום שוועדות כאלה
תוכלנה לנצל לרעה בידורים שונים.

ז. וורהפטיג: אנו נקבע את הרכב הוועדות בצורה כזו שתייצגנה
פחות או יותר את יחסי הכוחות, וברור שאם יהיה
מיעוט שירצה להעביר את ההחלטה לוועדת הבחירות כולה - הוא יוכל לעשות זאת
בתאם להחלטה שנתקבלה לעיל.

אנך נקבע שוועדות המשנה תהיינה מורכבות לא פחות

ז. וורהפטיג:

ס- 3 איש, וכן שלא יהיו ממקלגה אחת.

אני מציע שיהיה רשום בפרטיכל שלנו, שמשרד הפנים, בהוראות הביצוע שלו יכתב זאת.

ההצעה נתקבלה.

ס ע י ף 19 :

=====

מר הורנשטיין:

לסעיף קטן א' ניסוח חדש:

" הוגשו עררים, והחלטת ועדת הבחירות וועדת המסנה לתקן את פנקס הבוחרים - יתקן יו"ר ועדת הבחירות בהתאם להחלטות הועדה".

הסעיף נתקבל.

לסעיף קטן ב' ניסוח חדש:

" משחתם יושב-ראש ועדת הבחירות על פנקס הבוחרים שיקבל תוקף, יפקע תקפו של פנקס הבוחרים שקדם לו. עד אותו יום אין להכניס שום שנוי להסכם בר-תוקף, אלא לפי החלטת בית משפט מוסמך, חוץ מטעות סופר שיו"ר הועדה רשאי בכל עת לתקנה".

א. שפטל:

אני מציע למחוק את המלים "חוץ מטעות סופר", כי זה נותן פתח לשנויים. אין גבול בין טעות

מאד דפוס, לבין שנוי שם.

י. גורי:

המלים "יפקע תקפו" אינן הכרחיות.

י. ספיר:

לאחר שמתפרסם הפנקס המתוקן ברור שהפנקס הקודם אינו בר תוקף.

מר הורנשטיין:

הדבר מוטעה, לעיריה יש ענין זה בפנקס בוחרים קודם. לבוחר יש כל מיני זכויות ברשות המקומית שלו.

א. שפטל:

אני מציע תיקון:

"... חוץ מסעות סופר שיו"ר הועדה רשאי לתקן בהסכמת אחד מחברי ועדת הבחירות".

התיקון הנ"ל נתקבל.

א. פראי:

האם אי אפשר לתקן : יחתם על כל דף שבפנקס סיד" ?
ולקצב זמן של שעות ?

מר רוזנבלום: זה איננו משנה. המלה "סיד" כוללת.

ס ע י ף 20

מר הורנשטיין:

סעיף קטן ג' יתוקן:

"..... מלבד כל בעל דין אחר של המערער....."

כמו-כן יש להוסיף סעיף קטן ז' :

" החליט בית המשפט על תיקון בפנקס הבוחרים -
יו"ר ועדת הבחירות יתקנו סיד, ויאשר כל תיקון
כזה".

א. פראי:

אני מציע שתי הצעות:

(1) נאמר שאפשר לערער על החלטה בפני בית-משפט
מחוזי.

יש לחייב, איפוא, את שר המשפטים על מנזי בתי

משפט נוספים, לבל יעוככו הערעורים, ולבל ידחו לאחר הבחירות.

(2) יש לקבוע בחוק שכל ערעור הוא חנם אין כסף.

ז. וורהפטיג - היו"ר: אני מקבל את ההצעה השניה של החב' פראי. אבל ענין

של מנזי בתי משפט - אינו שייך לחוק. זהו ענין

לפרטיכל אבל לא לחוק. שר המשפטים יכל בכל רגע למנות שופטי שלום כשופטים

מחוזיים שידונו במיוחד בעררים.

נתקבלה ההצעה של פראי שכל ערעור הוא חנם אין כסף

ז. וורהפטיג - היו"ר :

ביחס לסעיף קטן ב' :

במקום 14 יום אני מציע 7 ימים. מספיקים
שבעה ימים ואין צורך לעכב את הבחירות.

י. ספיר :
אין להגביל מראש את הזמן. ישנם סדורים
רבים שאי אפשר לדעת אותם מראש.

מר רוזנבלום :
14 יום אינם די והותר כדי להגיש ערר
בפני בית המשפט. זוה לרעתי זמן מתאים
בהחלט לבית המשפט יש להגיש ערעור ערוך יפה, כי לא כל ערעור מועבר לבית
המשפט.

ז. וורהפטיג :
בכל אופן אני מציע לקצר בזמן.

לאחר הצעת פשרה החלט לקבוע - 10 ימים.

א. שפטל :
בסעיף 16 (א) כתוב שלמי שאין זכות בחירה איננו
יכל להבחר. מה יקרה אם אדם יגיש ערעור,
והערעור לא הוברר לפני הבחירות, ובמקרה אותו אדם עומד בראש רשימה. מה יהיה
הדין לגבי מקרה זה ? (סעיף קטן ד').

מר רוזנבלום :
במקרה כזה יכול אח"כ בית המשפט להכריז שהבחירות
היו בלתי חוקיים.

ז. וורהפטיג :
נקודה זו הובררה גם בחוק הבחירות לכנסת.
אני מציע לדחות את ההחלטה בקשר לסעיף קטן ד',
ולאפשר ליועצים המשפטיים להביא בפנינו את החוק המקביל של הבחירות לכנסת,
ואת ההחלטה הסופית בקבל בישיבה הבאה.

הדיון בקשר לסעיף ד' - נדחה.

סעיפים ה' ו' - נתקבלו.

י. בן-צבי :
הובאו לפנינו בחוק זה כמה וכמה מושגים
חדשים, שהייתי מבקש לקבל עליהם אוטוריטטה
רשמית. מהו בדיוק המונח "עורר" ומה בדיוק "ערר" ומה ההבדל בין "ערר" ל-
"ערעור".

objection ערר פרושו
appeal ערעור פרושו

מר הורנשטיין:

י. בן-צבי: אני מבקש לקבל אוטוריטיטה רשמית מוסמכת
בענין זה.

א. פראי: שאלה:

יש לי פניה למשרד הפנים. נעשות עתה הכנסות
לקראת הבחירות, ואחד הדברים החשובים בהכנות אלה הוא הכנת פנקסי זהוי
לכל התושבים. קבלתי אינפורמציה שההתקדמות בחלוקת פנקסי זהוי לכל
התושבים החדשים היא איטית מאד. בערים החדשות ידוע לי שאפוא שפקיד מופיע
אחת לשבוע ורושם מספר תושבים, אבל גם זה לא מספיק. אינני רוצה שלפני
הבחירות יוצר אותו המצב שהיה לבחירות הכנסת שבידי אנשים רבים לא היו
פנקסי זהוי ולא יכלו לבחור. אז תִּרְצוּ שלא היה זמן מספיק להכנת כל
הפנקסים למועד הנכון, אבל עכשיו יש לתקן את המצב.

ת. טובי: בהמשך לדברים האלה אני רוצה להזכיר שבגלל
הדחוי בקבלת פנקסי זהוי, ישנם תושבים רבים
שלא יכולים לקבל תלושי מזון, ואני מבקש לתקן את הדבר.

מר רוזנבלום: משרד הפנים עושה את כל ההכנות הדרושות, ואנו
מקוים שפנקסי הזהוי יהיו בידי כל התושבים
לפני מועד הבחירות.

למר טובי ברצוני לומר שאנו פועלים מתוך
הסכם עם הממשל הצבאי ואנו משתדלים להכין את פנקסי הזהוי גם למקומות
האלה.

א. כהן: כיוון שלא הייתי נוכח בישיבה הראשונה בימי
הפגרא - הריני מביע עניין על רצוני להסתייג
מן ההחלטה על קיום בחירות לעיריות ולמועצות ביום אחד.

הסתייגות למר א. כהן בקשר ליום אמצע הבחירות

אחד.